DOMSTOLENS DOM

20. april 1999 *

I sag C-360/97,

angående en anmodning, som Centrale Raad van Beroep (Nederlandene) i medfør af EF-traktatens artikel 177 har indgivet til Domstolen for i den for nævnte ret verserende sag,

Herman Nijhuis

mod

Bestuur van het Landelijk instituut sociale verzekeringen,

at opnå en præjudiciel afgørelse vedrørende fortolkningen af afsnit J, punkt 4, litra a), i bilag VI til Rådets forordning (EØF) nr. 1408/71 af 14. juni 1971 om anvendelse af de sociale sikringsordninger på arbejdstagere, selvstændige erhvervsdrivende og deres familiemedlemmer, der flytter inden for Fællesskabet, og af afsnit J, punkt 2, litra b), i bilag 2 til Rådets forordning (EØF) nr. 574/72 af 21. marts 1972 om regler til gennemførelse af forordning nr. 1408/71, som ændret og ajourført ved

* Processprog: nederlandsk.

Rådets forordning (EØF) nr. 2001/83 af 2. juni 1983 (EFT L 230, s. 6), som er tilpasset ved bilag I, del VIII, i akt vedrørende vilkårene for Kongeriget Spaniens og Republikken Portugals tiltrædelse og tilpasningerne af traktaterne (EFT 1985 L 302, s. 23),

har

DOMSTOLEN

sammensat af præsidenten, G. C. Rodríguez Iglesias, afdelingsformændene P. J. G. Kapteyn, J.-P. Puissochet og G. Hirsch samt dommerne G. F. Mancini, J. C. Moitinho de Almeida, C. Gulmann, L. Sevón og M. Wathelet (refererende dommer),

generaladvokat: G. Cosmas
justitssekretær: ekspeditionssekretær H. A. Rühl,

efter at der er indgivet skriftlige indlæg af:

— H. Nijhuis

— Bestuur van het Landelijk instituut sociale verzekeringen ved fuldmægtig C. J. R. A. Brent, Gemeenschappelijk Administratie Kantoor (GAK) Nederland BV, som befuldmægtiget

— den nederlandske regering ved juridisk rådgiver A. Bos, Udenrigsministeriet, som befuldmægtiget

— Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber ved juridisk konsulent P. J. Kuijper, som befuldmægtiget,

på grundlag af retsmøderapporten,

efter at der i retsmødet den 1. december 1998 er afgivet mundtlige indlæg af H. Nijhuis, af Bestuur van het Landelijk instituut sociale verzekeringen ved juridisk rådgiver F. W. M. Keunen, Gemeenschappelijk Administratie Kantoor (GAK) (Nederland BV), som befuldmægtiget, af den nederlandske regering ved assisterende juridisk konsulent M. A. Fierstra, Udenrigsministeriet, som befuldmægtiget, af Det Forenede Kongeriges regering ved M. Ewing, Treasury Solicitor's Department, som befuldmægtiget, bistået af barrister S. Moore, og af Kommissionen ved P. J. Kuijper,

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse den 2. februar 1999,

afsagt følgende

Dom

1 Ved kendelse af 24. september 1997, indgået til Domstolen den 22. oktober 1997, har Centrale Raad van Beroep i medfør af EF-traktatens artikel 177 forelagt to præjudicielle spørgsmål vedrørende fortolkningen af afsnit J, punkt 4, litra a), i bilag VI til Rådets forordning (EØF) nr. 1408/71 af 14. juni 1971 om anvendelse af de sociale sikringsordninger på arbejdstagere, selvstændige erhvervsdrivende og deres familiemedlemmer, der flytter inden for Fællesskabet, og af afsnit J, punkt 2, litra b), i bilag 2 til Rådets forordning (EØF) nr. 574/72 af 21. marts 1972 om

regler til gennemførelse af forordning nr. 1408/71, som ændret og ajourført ved Rådets forordning (EØF) nr. 2001/83 af 2. juni 1983 (EFT L 230, s. 6), som tilpasset ved bilag I, del VIII, i akt vedrørende vilkårene for Kongeriget Spaniens og Republikken Portugals tiltrædelse og tilpasningerne af traktaterne (EFT 1985 L 302, s. 23; herefter henholdsvis forordning nr. 1408/71 og nr. 574/72).

2 Spørgsmålene er rejst under en sag mellem den nederlandske statsborger H. Nijhuis og Bestuur van het Landelijk instituut sociale verzekeringen (herefter »LISV«) vedrørende H. Nijhuis' ret til en invalidepension.

National lovgivning

3 Nederlandske tjenestemænd og dermed ligestillede ansatte var på tidspunktet for hovedsagens faktiske omstændigheder forsikret i henhold til Algemene Burgerlijke Pensioenwet af 6. januar 1966 (lov om alderspension til offentlig ansatte, herefter »ABPW«). I henhold hertil har arbejdstagere kun ret til invaliditetsydelser, såfremt de på tidspunktet for uarbejdsdygtighedens indtræden var forsikret under ABPW.

4 Wet op de arbeidsongeschiktheidsverzekering af 18. februar 1966 (lov om forsikring ved uarbejdsdygtighed, herefter »WAO«), som trådte i kraft den 1. juli 1967, forsikrer arbejdstagerne mod de økonomiske følger af invaliditet. For at kunne oppebære en invaliditetsydelse under WAO skal arbejdstageren på tidspunktet for uarbejdsdygtighedens indtræden have været forsikret og været uarbejdsdygtig i 52 uger uden afbrydelse. Ydelsens størrelse fastsættes ikke efter forsikringsperiodens varighed, men bl.a. under hensyn til uarbejdsdygtighedsgraden.

5 I henhold til artikel 6 i WAO omfattes tjenestemænd og militært personale ikke af lovens anvendelsesområde. Disse grupper har derimod fra den 1. oktober 1976 henhørt under Algemene Arbeidsongeschiktheidswet af 11. december 1975 (lov om uarbejdsdygtighed, herefter »AAW«), som finder anvendelse på alle personer bosat i Nederlandene.

Fællesskabsbestemmelser

6 I henhold til artikel 4, stk. 4, i forordning nr. 1408/71 finder forordningen ikke anvendelse på særlige ordninger for tjenestemænd og dermed ligestillede personer.

7 Artikel 40 i forordning nr. 1408/71 regulerer beregningen af ydelser ved invaliditet til arbejdstagere, som successivt har været omfattet af to former for lovgivninger: dels lovgivninger som WAO og AAW, der i forordningens bilag IV anføres som henhørende under forordningens artikel 37, stk. 1, hvorefter størrelsen af ydelser ved invaliditet er uafhængig af forsikringsperiodernes længde (herefter »lovgivningstype A«), dels lovgivninger, som den i hovedsagen anvendte tyske lovgivning, hvorefter størrelsen af ydelserne afhænger af forsikringsperiodernes længde (herefter »lovgivningstype B«).

8 I henhold til artikel 40, stk. 1, i forordning nr. 1408/71 skal sådanne ydelser beregnes i henhold til bestemmelserne i kapitel 3, »Alderdom og dødsfald (pensioner)« i afdeling III i forordningen, hvor især artikel 46 har betydning. I henhold til artikel 46, stk. 2, skal der i givet fald foretages en forholdsmæssig medregning af de forsikringsperioder efter enhver lovgivning, den pågældende har været underlagt, herunder også en lovgivning, hvorefter størrelsen af ydelserne ved invaliditet er uafhængig af forsikringsperiodernes længde.

9 Artikel 45, stk. 4, i forordning nr. 1408/71, som affattet på det relevante tidspunkt for sagens omstændigheder, og som særligt har til formål at løse problemer i forbindelse med sammenlægning af forsikringsperioder, som beror på anvendelsen af lovgivningstype A, bestemmer følgende:

»Såfremt en medlemsstats lovgivning, som gør tilkendelse af ydelser betinget af, at arbejdstageren er omfattet af denne lovgivning på tidspunktet for forsikringsbegivenhedens indtræden, ikke stiller krav om forsikringstid af en vis længde, hverken i henseende til erhvervelse af ret til ydelser eller til disses beregning, skal enhver arbejdstager, som ikke længere er omfattet af nævnte lovgivning, ved anvendelsen af bestemmelserne i dette kapitel anses for endnu at være omfattet af den på tidspunktet for forsikringsbegivenhedens indtræden, såfremt den pågældende på det nævnte tidspunkt er omfattet af en anden medlemsstats lovgivning eller, hvis dette ikke er tilfældet, såfremt han kan gøre krav på ydelser efter en anden medlemsstats lovgivning. Denne sidste betingelse anses dog for opfyldt i det i artikel 48, stk. 1, omhandlede tilfælde.«

10 Afsnit J, punkt 4, litra a), i bilag VI til forordning nr. 1408/71 bestemmer følgende:

»Ved anvendelsen af forordningens artikel 46, stk. 2, overholder de nederlandske institutioner følgende bestemmelser:

a) såfremt den pågældende på det tidspunkt, hvor uarbejdsdygtighed med invaliditet til følge indtrådte, var arbejdstager i henhold til forordningens artikel 1, litra a), fastsætter den kompetente institution kontantydelsernes størrelse i henhold til bestemmelserne i lov af 18. februar 1966 om forsikring ved uarbejdsdygtighed (WAO) under hensyntagen til:

— de forsikringsperioder, der er tilbagelagt i henhold til nævnte lov af 18. februar 1966 (WAO)

— de forsikringsperioder, der efter det fyldte 15. år er tilbagelagt i henhold til lov af 11. december 1975 om uarbejdsdygtighed (AAW), såfremt de ikke er sammenfaldende med de forsikringsperioder, der er tilbagelagt af den pågældende i henhold til nævnte lov af 18. februar 1966 (WAO)

og

— de perioder med lønnet arbejde og dermed ligestillede perioder, der er tilbagelagt i Nederlandene før den 11. juni 1967.«

11 Desuden fremgår det af bilag 2, afsnit J, punkt 2, litra b), i forordning nr. 574/72, at den kompetente institution efter nederlandsk lovgivning for tildeling af ydelser ved invaliditet er Bestuur van de Nieuwe Algemene Bedrijfsvereniging (herefter »NAB«), når arbejdstagere og selvstændige erhvervsdrivende ikke uden anvendelse af forordningen får ret til ydelser alene i henhold til nederlandsk lovgivning.

12 Endelig bemærkes, at Rådet den 29. juni 1998 har udstedt forordning (EF) nr. 1606/98 om ændring af forordningerne nr. 1408/71 og 574/72 med henblik på at udvide dem til at omfatte særlige ordninger for tjenestemænd (EFT L 209, s. 1). Forordningen indfører »for at tage hensyn til den særegne karakter af disse særlige pensionsordninger«, således som det fremgår af forordningens trettende og niende betragtninger, undtagelser fra de sædvanlige regler om sammenlægning af perioder og udpegelse af den relevante lovgivning.

13 Med hensyn til opgørelse af pensionsrettigheder bestemmer artikel 43a, stk. 2, og artikel 51a, stk. 2, henholdsvis i kapitlet »Invaliditet« og kapitlet »Alderdom og

dødsfald (pensioner)« i afdeling III i forordning nr. 1408/71 i deres affattelse i forordning nr. 1606/98 følgende:

»Såfremt imidlertid erhvervelse, fortabelse, bevarelse eller generhvervelse af ret til ydelser efter en særlig ordning for tjenestemænd i henhold til medlemsstatens lovgivning er betinget af, at alle forsikringsperioder er tilbagelagt efter en eller flere særlige ordninger for tjenestemænd i denne medlemsstat, eller efter ordninger, som efter denne medlemsstats lovgivning anses for at svare til sådanne perioder, skal kun de perioder medregnes, der kan anerkendes efter denne medlemsstats lovgivning.

Såfremt den pågældende på grundlag af de således tilbagelagte perioder ikke opfylder betingelserne for at modtage disse ydelser, medregnes disse perioder med henblik på tilkendelse efter den almindelige ordning eller, hvis en sådan ordning ikke findes, efter ordningen for arbejdstagere eller funktionærer, alt efter omstændighederne.«

14 Endvidere henviser artikel 51a med hensyn til fastsættelse af pensionsrettigheder efter en særlig ordning for tjenestemænd bl.a. til artikel 45, stk. 5, i forordning nr. 1408/71 som affattet i forordning nr. 1606/98 (der hovedsagelig svarer til artikel 45, stk. 4, i forordning nr. 1408/71 som affattet på tidspunktet for hovedsagens faktiske omstændigheder), og til samme forordnings artikel 46.

Tvisten i hovedsagen

15 H. Nijhuis havde i Nederlandene arbejdet som videnskabelig medarbejder ved det nederlandske forskningsinstitut i Haag fra den 15. oktober 1968 til den 1. oktober

1973 og som lærer ved Ons Middelbaar Onderwijs i Tilburg fra den 1. august 1973 til den 1. april 1974. Under disse perioder var han bl.a. forsikret mod risikoen for invaliditet i henhold til ABPW. Bortset fra disse perioder har sagsøgeren ikke været beskæftiget i Nederlandene.

16 H. Nijhuis var derefter beskæftiget i Tyskland som videnskabelig assistent ved et forskningsinstitut, og var fra den 1. april 1974 til den 1. april 1988 forsikret i henhold til Angestelltenversicherungsgesetz (tysk lov om social forsikring af funktionærer).

17 På grund af uarbejdsdygtighed, indtrådt den 29. marts 1988, tildelte Bundesversicherungsanstalt (den tyske pensionskasse) ved afgørelse af 4. december 1989 sagsøgeren i hovedsagen en invalidepension med virkning fra den 9. november 1988. Denne ydelse blev fastsat uden hensyntagen til forsikringsperioderne tilbagelagt i Nederlandene.

18 H. Nijhuis indgav ansøgning om invalidepension til Algemeen Burgerlijk Pensioensfond (den almindelige nederlandske pensionskasse for offentligt ansatte, herefter »ABPF«), som ved afgørelse af 22. maj 1990 afslog den under henvisning til, at han ikke ved uarbejdsdygtighedens indtræden var forsikret efter nederlandsk lovgivning, og til, at forordning nr. 1408/71 ikke fandt anvendelse, eftersom særlige ordninger for tjenestemænd var udelukket fra forordningens saglige anvendelsesområde i henhold til artikel 4, stk. 4.

19 H. Nijhuis indgav herefter samme ansøgning til NAB, der er kompetent for tildeling af ydelser ved invaliditet i henhold til WAO og AAW, i hvis rettigheder og forpligtelser LISV var indtrådt i 1997.

20 Ved afgørelse af 31. januar 1990 afslog NAB ansøgningen under henvisning til, at H. Nijhuis ved uarbejdsdygtighedens indtræden ikke var forsikret hverken i henhold til WAO eller AAW, og han ikke kunne påberåbe sig artikel 45 i forordning nr. 1408/71 med henblik på tildeling af nederlandske ydelser, idet han hverken havde været omfattet af de nederlandske ordninger som arbejdstager eller som selvstændig erhvervsdrivende.

21 Ved afgørelse af 28. februar 1992 frifandt Raad van Beroep, Amsterdam, NAB, i den sag, som H. Nijhuis havde anlagt til prøvelse af institutionens afslag. H. Nijhuis appellerede denne dom til Centrale Raad van Beroep.

22 Den nationale ret var på grund af Domstolens seneste afgørelser (jf. bl.a. dom af 17.10.1995, sag C-227/94, Olivieri-Coenen, Sml. I, s. 3301, af 22.11.1995, sag C-443/93, Vougioukas, Sml. I, s. 4033, og af 13.11.1997, sag C-248/96, Grahame og Hollanders, Sml. I, s. 6407), i tvivl om, hvorvidt det af NAB meddelte afslag var foreneligt med fællesskabsretten. Den nationale ret var navnlig i tvivl om, hvorvidt den kompetente nederlandske institution ikke i henhold til alene afsnit J, punkt 4, litra a), i bilag VI til forordning nr. 1408/71, jf. især EØF-traktatens artikel 48 og 51, var forpligtet til at tage hensyn til den tilbagelagte periode under ABPW. Den nationale ret var også i tvivl om, hvilken nederlandsk institution der i givet fald var kompetent til at udbetale invalidepensionen til H. Nijhuis.

23 Central Raad van Beroep besluttede derfor at udsætte sagen og forelægge Domstolen følgende spørgsmål:

»1) Skal bestemmelsen i afsnit J, punkt 4, litra a), i bilag VI til forordning (EØF) nr. 1408/71 (som affattet på det relevante tidspunkt) fortolkes således, at når der i overensstemmelse med artikel 46, stk. 2, jf. artikel 45, stk. 4, i forordning

(EØF) nr. 1408/71 fastsættes ydelser ved invaliditet til en person, som alene har været beskæftiget i Nederlandene i perioden fra den 15. oktober 1968 til den 1. april 1974, og som i hele perioden var forsikret mod invaliditet i henhold til en særlig ordning for tjenestemænd, og når ligeledes henses til EF-traktatens artikel 48 og 51, også skal tages hensyn til den nævnte periode i henhold til det anførte afsnit i bilaget?

2) Såfremt det første spørgsmål besvares bekræftende, er det i så fald den i afsnit J, punkt 2, litra b), i bilag 2 til forordning (EØF) nr. 574/72 angivne institution, der er den kompetente institution ved fastsættelsen af ydelserne vedrørende disse perioder, eller er det den institution, som i henhold til national ret er kompetent med hensyn til invalideforsikringen for tjenestemænd, selv om denne institution ikke er nævnt i bilaget?«

24 Det bemærkes indledningsvis, at H. Nijhuis, således som parterne i hovedsagen og Kommissionen har anført under retsmødet, siden den 25. oktober 1998, tidspunktet for ikrafttrædelsen af forordning nr. 1606/98, altså efter fremsendelsen af nærværende præjudicielle anmodning, har oppebåret en forholdsmæssig ydelse i henhold til WAO, hvorfor de af den nationale ret stillede spørgsmål må begrænses til tidsrummet inden forordningens ikrafttrædelse.

Første spørgsmål

25 Den nationale ret ønsker i det første spørgsmål oplyst, om afsnit J, punkt 4, litra a), i bilag VI til forordning nr. 1408/71 skal fortolkes således, at bestemmelsen forpligter den kompetente nederlandske institution, der forelægges en ansøgning om forholdsmæssig ydelse ved invaliditet af en arbejdstager, der er ramt af uarbejdsdygtighed i en anden medlemsstat, til at sidestille de forsikringsperioder, arbejdstageren har tilbagelagt i Nederlandene efter den 1. juli 1967 under en særlig ordning for tjenestemænd, med forsikringsperioder tilbagelagt i henhold til WAO.

26 H. Nijhuis og Kommissionen har bl.a. under henvisning til de nævnte domme i sagerne Olivieri-Coenen, Vougioukas og Grahame og Hollanders, anført, at da der ikke inden ikrafttrædelsen af forordning nr. 1606/98 forelå nogen samordningsforanstaltninger for de særlige ordninger for tjenestemænd, forpligtede traktatens artikel 48 og 51 den nederlandske kompetente institution til at tage hensyn til de forsikringsperioder, der var tilbagelagt i henhold til ABPW, ved tildelingen af en forholdsmæssig ydelse, idet ydelsen burde være beregnet ved analog anvendelse af de dagældende bestemmelser i forordning nr. 1408/71 vedrørende opgørelse af pensionsrettigheder.

27 H. Nijhuis og Kommissionen har anført, at det er ubestridt, at såfremt Nijhuis ikke havde udøvet sin ret til fri bevægelighed, men alene havde arbejdet i Nederlandene, ville han have oppebåret nederlandske ydelser ved invaliditet, hvis beregning ville have været uafhængig af forsikringsperiodernes længde (lovgivningstype A). Men eftersom han havde udøvet sin ret til fri bevægelighed, fik han ingen ydelse fra Nederlandene for tidsrummet inden ikrafttrædelsen af forordning nr. 1606/98 og oppebar alene i Tyskland en forholdsmæssigt beregnet ydelse (lovgivningstype B).

28 Hertil bemærkes, således som Domstolen har udtalt i præmis 30 i nævnte dom i sagen Vougioukas, at med henblik på at sikre, at den ved traktatens artikel 48 knæsatte ret til fri bevægelighed faktisk kan udøves, er Rådet i medfør af traktatens artikel 51 pligtig til at indføre en ordning, så arbejdstagerne kan overvinde de vanskeligheder, de eventuelt stilles over for på grund af forskelle i de nationale regler om social sikring.

29 Med hensyn til navnlig de særlige ordninger for tjenestemænd og dermed ligestillede personer opfyldte fællesskabslovgiver først denne forpligtelse ved udstedelsen af forordning nr. 1606/98, der trådte i kraft den 25. oktober 1998, og havde således indtil da undladt at udfylde en væsentlig lakune i fællesskabssamordningen af de sociale sikringsordninger.

30 Der må dog tages hensyn til det vide skøn, som Rådet har ved valget af de foranstaltninger, der er mest egnede til at nå det i traktatens artikel 51 tilsigtede resultat. Når nationale organer, direkte i henhold til traktatens artikel 48 og 51, blev forelagt ansøgninger om tildeling af sociale ydelser i henhold til en særlig ordning for tjenestemænd eller dermed ligestillede personer, inden der på fællesskabsplan blev truffet foranstaltninger til samordning af disse ordninger, kunne disse organer derfor ikke ved analogi være forpligtet til at anvende de bestemmelser i forordning nr. 1408/71, som vedrører sociale sikringsordninger, der omfattes af forordningens saglige anvendelsesområde. Det kan kun forholde sig anderledes, såfremt det uden anvendelse af fællesskabsretlige samordningsforanstaltninger var muligt at undgå de skadelige virkninger af en national lovgivning for arbejdstagere, som havde udnyttet deres ret til fri bevægelighed.

31 Dette var tilfældet i ovennævnte sag Vougioukas, hvori visse nationale diskriminerende bestemmelser blev anfægtet, fordi bestemmelserne indebar, at der ikke blev taget hensyn til forsikringsperioder, alene fordi disse perioder var blevet tilbagelagt i en anden medlemsstat end den pågældende medlemsstat. Sådanne lovbestemmelser, som skabte en forskelsbehandling mellem de arbejdstagere, som ikke har udøvet deres ret til fri bevægelighed, og de vandrende arbejdstagere, til skade for sidstnævnte, kunne tilsidesættes, uden at det for løsningen af den for den nationale ret verserende sag var nødvendigt at inddrage samordningsregler, som det tilkommer Rådet at vedtage.

32 I hovedsagen derimod, som vedrører beregningen af en ydelse ved invaliditet i medfør af en medlemsstats særlige ordning for tjenestemænd eller hermed ligestillet personale, og hvor der i øvrigt er tale om bestemmelser, som må henføres til lovgivningstype A, og som vedrører uarbejdsdygtighed indtrådt i en anden medlemsstat, hvor der for funktionærer generelt anvendes en lovgivningstype B, er det nødvendigt at anvende samordningsregler, som regulerer forholdet mellem de pågældende nationale ordninger, tekniske regler, som det netop i henhold til traktatens artikel 51 påhviler Rådet at vælge. Det bemærkes desuden, at Rådet, således

som det fremgår af denne doms præmis 12 og 13, i forordning nr. 1606/98 vedtog regler, der var forskellige fra de hidtil gældende med hensyn til sammenlægning af forsikringsperioder.

33 Vedrørende de nævnte domme i sagerne Olivieri-Coenen og Grahame og Hollanders, bemærkes, at disse, skønt de også vedrører fastsættelse af ydelser ved invaliditet i henhold til nederlandsk lovgivning, ikke kan anses for relevante i denne sag. Disse domme vedrørte spørgsmålet, om beskæftigelsesperioder og hermed ligestillede perioder, der var tilbagelagt i Nederlandene inden den 1. januar 1967, ikrafttrædelsesdatoen for WAO, skulle medregnes, skønt denne medregning udtrykkeligt var fastsat i afsnit I, punkt 4, litra a), i bilag V til forordning nr. 1408/71 i den den 1. februar 1982 gældende affattelse for så vidt angår sagen Olivieri-Coenen, og i afsnit J, punkt 4, litra a), tredje afsnit, i forordning nr. 1408/71 for så vidt angår sagen Grahame og Hollanders. Som LISV og den nederlandske regering imidlertid understregede, befinder de beskæftigelsesperioder, som H. Nijhuis har tilbagelagt i Nederlandene, sig mellem den 15. oktober 1968 og den 1. april 1974.

34 Det første spørgsmål må således besvares med, at bestemmelsen i afsnit J, punkt 4, litra a), i bilag VI til forordning nr. 1408/71 skal fortolkes således, at den ikke forpligter den kompetente nederlandske institution, som er forelagt en ansøgning om en forholdsmæssig ydelse ved invaliditet af en arbejdstager, som er blevet ramt af uarbejdsdygtighed i en anden medlemsstat, til at sidestille de forsikringsperioder, arbejdstageren har tilbagelagt i Nederlandene efter den 1. juli 1967 under en særlig ordning for tjenestemænd, med forsikringsperioder, der er tilbagelagt i henhold til WAO.

Andet spørgsmål

35 Når henses til besvarelsen af det første spørgsmål, findes det ufornødent at besvare det andet spørgsmål.

Sagens omkostninger

36 De udgifter, der er afholdt af den nederlandske regering og af Det Forenede Kongeriges regering, samt af Kommissionen, som har afgivet indlæg for Domstolen, kan ikke erstattes. Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den nationale ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagens omkostninger.

På grundlag af disse præmisser

kender

DOMSTOLEN

vedrørende de spørgsmål, der er forelagt af Centrale Raad van Beroep ved kendelse af 24. september 1997, for ret:

Bestemmelsen i afsnit J, punkt 4, litra a), i bilag VI til Rådets forordning (EØF) nr. 1408/71 af 14. juni 1971 om anvendelse af de sociale sikringsordninger på arbejdstagere, selvstændige erhvervsdrivende og deres familiemedlemmer, der flytter inden for Fællesskabet, som ændret og ajourført ved Rådets forordning (EØF) nr. 2001/83 af 2. juni 1983, som tilpasset ved bilag I, del VIII, i akt vedrørende vilkårene for Kongeriget Spaniens og Republikken Portugals tiltrædelse og tilpasningerne af traktaterne, skal fortolkes således, at bestemmelsen

ikke forpligter den nederlandske kompetente institution, der er forelagt en ansøgning om en forholdsmæssig ydelse ved invaliditet af en arbejdstager, der er ramt af uarbejdsdygtighed i en anden medlemsstat, til at sidestille forsikringsperioder, der er tilbagelagt af arbejdstageren i Nederlandene efter den 1. juli 1967 under en særlig ordning for tjenestemænd, med forsikringsperioder, der er tilbagelagt i henhold til Wet op de arbeidsongeschiktheidsverzekering af 18. februar 1966.

Rodríguez Iglesias Kapteyn Puissochet

Hirsch Mancini Moitinho de Almeida

Gulmann Sevón Wathelet

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 20. april 1999.

R. Grass G. C. Rodríguez Iglesias

Justitssekretær Præsident